

sættes af en sagkyndig. Den lader sig ikke defendere; det er ganske umuligt. Om Tilsandingen maaske bliver noget mindre, ophører den dog sikkert ikke. Det er jo kun et Par Dage siden, at vi her havde en lille Forhandling om den samme Sag i Anledning af Gilleleje Havn, idet den ærede Finansordfører, det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Blem) fremsatte den ret deprimerende Oplysning, at Dybdeforholdene uden for det tilvejebragte ny Havnehoved ved Gilleleje vare gaaede ned fra 18 til 9 Fod, tror jeg, i Løbet af et Aars Tid eller to. Det er ikke synderlig trøstefuldt, og naar Ingeniør Hummel i Bilag Nr. 1 mener, at det nok retter sig, naar man blot bygger en Mole til, vil jeg sige, at Troen gør stærk, men om den gør tilstrækkelig stærk til at forhindre Tilsandingen, tror jeg dog ikke.

Med denne Betragtning, hvortil har sluttet sig adskillige ærede Medlemmer i Udvalget, har jeg ment at burde tillade mig en fornyet Henstilling til den høje Regering om endnu en Gang at tage under Overvejelse, om det er tilraadeligt at bygge en Havn af den her foreslaaede Beskaaffenhed ved Skagen. Jeg vilde, som sagt, anse det for heldigt, om man vilde anvende Beløbet andetsteds og derved høste en paalidelig Erfaring, og saa lade Skagen vente i nogle Aar, men det antager jeg ikke, man vil. Men jeg henstiller da, om man ikke endnu en Gang vil overveje, om det er tilraadeligt at bygge en landfast Havn ved Skagen, eller om man ikke hellere skulde gaa til en fritliggende Havn. Nu ved jeg meget vel, at der fra sagkyndig Side, i alt Fald fra den største Del, fremføres meget energiske Indvendinger mod en saadan, men de ere dog ikke saa stærke, at de kunde være afgørende. Det kan naturligvis ikke bestrides, at det er den gamle traditionelle Type for en Havn, at bygge to Moler ud fra Land, hvorved indeslutes et stort Vandbassin, forsyner den med Tvermoler og andre Anlæg for at kunne losse og lade. Det er naturligvis den bekvemmeste og nærmestliggende Maade. Saaledes have vore Forfædre bygget Havne, og saaledes bygge vi den Dag i Dag, og det er rigtigt overalt, hvor det lader sig gøre uden Fare for Ødelæggelse. Men lige saa vist som dette er en Kendsgerning, lige saa sikkert er det, at det ikke er ødelæggende for en Havns Benyttelse, at den er fritliggende. Det er rigtigt, som det paastaas, at der er nogle Bekvemmeligheder, som man ikke kan have i samme Grad ved den fritlig-

gende som ved den landfaste Havn. Navnlig kan man ikke have saa betydelige Oplagspladser umiddelbart ved Havnen, Fiskerne kunne ikke saa godt tørre deres Garn derude osv. Og endelig siger man, at Forbindelsesbroen er udsat for Beskadigelse navnlig ved Isdrift, og det maa erkendes, at det ikke er helt grebet ud af Luften, men paa den anden Side maa man sige, og det tror jeg heller ikke kan bestrides, at den fritliggende, den saakaldte Øhavn, har væsentlige Fortrin fremfor den landfaste, allerede den, som bekendt, at den har langt større Sandsynlighed for ikke at tilsande end en landfast Havn, langt, langt større, men desuden kommer den fritliggende Havn ganske naturligt af sig selv ud paa meget dybere Vand, og det gælder ogsaa i dette Tilfælde. Vi have i Udvalget haft Planer, saavel til en landfast som til en fritliggende Havn, og disse Planer udvise, at den fritliggende Havns Havnemunding kommer til at ligge paa 26 Fod Vand, medens den faste Havns allerhøjest kommer til at ligge paa 20—21 Fod. Det er, som de Herrer ville forstaa, en ganske overordentlig stor Forskel, navnlig naar henses til, at der er Sandbund, og at man derfor nødvendigvis, for ikke at faa Havnen fyldt med Sand lige straks, maa søge at komme saa langt ud med Mundingen, at ikke enhver Paa-landssø skal rode Sandet op og sætte det ind i Havnen. Dette er saaledes en Fordel ved den fritliggende Havn, ligesom det ogsaa af andre Grunde er en Fordel, at den ligger paa tilstrækkelig dybt Vand, thi saa er man sikker paa at kunne komme uden for Grundbroddet med Havnemundingen, og derved lettes Besejlingen ganske betydeligt. Men desuden er det lige saa ubestrideligt, at Besejlingen af en Øhavn er langt sikrere og bekvemmere end af en landfast Havn, nemlig fordi Kyststrømmen er i høj Grad generende ved Besejlingen af en hvilken som helst Havn, naar Kyststrømmen løber tværs paa Sejlrretningen med nogenlunde Fart; men denne Kyststrømning vil slet ikke genere Havnemundingen ved en fritliggende Havn, fordi den har sit uhindrede Løb langs med Land, gaar altsaa bag ved Havnen og ikke foran Havnen. Det er noget, man ikke behøver at være søfartskyndig for at erkende, at det ved Andvning af en Havnemunding er en ganske væsentlig Fordel, at man er sikker paa, at man ikke faar Skibene slaaede ud af Kurs ved en paa tværs gaaende Kyststrøm, hvis Hastighed man ikke forud kan være sikker paa